Przedpłata
wraz
z przesełką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

REDAKCYA
i
Administracya
we Lwowie
plac Maryacki l. 9.
Adres redaktora:
ulica Zielona l. 1.

Nr. 12. Dnia 22. Czerwca 1888. XV. rocznik.

Uprasza się najuprzejmiéj o wyrównanie należytości za prenumeratę

Wydawnictwo „Związku“.

Odpowiedź „Przeglądowi“.

I.

Stanowi to jedną z charakterystycznych stron naszego dziennikarstwa — a powiedzmy prawdę, jedną ze słabych stron jego, że ograniczając się niemal wyłącznie do notowania i roztrząsania bieżących wypadków, bardzo rzadko podaje ono artykuły, zawierające samodzielne poglądy na te sprawy krajowe. które wymagają dokładniejszego obznajomienia się z przedmiotem. Sprawy stowarzyszeń nie stanowią pod tym względem wyjątku, pomimo, iż dotykają one wielkiéj ilości różnorodnych interesów, tak pod względem gospodarczym, jak i pod względem społecznym doniosłego dla kraju znaczenia: sprawy te bywają także zazwyczaj bardzo pobieżnie, w pismach naszych zbywane suchemi sprawozdaniami, bez jakiegokolwiek krytycznego poglądu.

Słuszność każe jednak przyznać, że jeden „Przegląd“ p. Ludwika Masłowskiego stanowi pod tym względem wyjątek. On nie ogranicza się istotnie do reporterskich notatek, ale czujnie i pilnie śledzi sprawy stowarzyszeń udziałowych jakkolwiek na to tylko, ażeby stosownie do tendencyi swojéj zwalczać takowe i szkodzić im wedle możności. Rzecz naturalna, że dla obozu, którego rzecznikiem jest „Przegląd“ stowarzyszenia, jako instytucye na wskroś demokratyczne, nie mogą być miłemi, i ta okoliczność tłómaczy zawzięte ataki na stowarzyszenia ze strony tego organu przy każdéj nadarzonéj sposobności.

Zwołany przez Patrona Związku zjazd z 3. b. m. dla poufnego rozbioru ujemnych stron organizacyi stowarzyszeń udziałowych w naszym kraju, nie uszedł także uwagi „Przeglądu“. Owszem wyzyskał on ten wypadek bardzo zręcznie, ażeby znowu z całą zawziętością rzucić się na stowarzyszenia udziałowe.

Mianowicie w numerach z 13. i 14. b. m. umieścił „Przegląd“ dwa artykuły biegle władającego piórem referenta, z krytyką uchwał i wniosków, o których była mowa na wspomnianem powyżéj poufnem zgromadzeniu. Dla czytelnika, nie obznajomionego z przedmiotem mogą też mieć owe artykuły wszelkie pozory gruntowego i bezstronnego opracowania przedmiotu, gdy znów ten, kto zna sprawy stowarzyszeń, jedno tylko podziwiać może w artykułach, o których tu mowa — mianowicie spryt znakomity, z jakim autor wojuje cyframi i cytatami na korzyść swojéj tendencyi, t j. dla przedstawienia stowarzyszeń w złem świetle. Dość powiedzieć, że te same daty statyczne, których użył dr. Zgórski na zgromadzeniu w gmachu sejmowym z dnia 3. b. m. do udowodnienia żywotności i siły stowarzyszeń, służyć musiały autorowi artykułów „Przeglądu“ do udowodnienia wręcz przeciwnego twierdzenia: mianowicie, że stowarzyszenia nasze potrzebują nieodzownie reformy *in capite et membris*, gdyż cała ich organizacya jest wadliwą, zarządy lekkomyślne i t. d.!

Uchwała zgromadzenia z 3. b. m. stwierdzająca, że *kilka odosobnionych wypadków nadużyć w stowarzyszeniach udziałowych, nie może zachwiać zaufania do stowarzyszeń w ogóle* tudzież, że *rozwijają się one pomyślnie*, i z ko-

rzyścią dla kraju, napełnia autora „bolesnem rozczarowaniem" pozbawiła go ona bez litości „radosnego uczucia" z jakiem oczekiwał zjazdu — spodziewając się zapewne, że zgromadzenie to w czambuł potępi stowarzyszenia...

Zastrzega się wprawdzie autor, iż nie odmawia i on charakteru użyteczności stowarzyniom „rozumnie i sumiennie kierowanym". Lecz kto chce dać wiarę jego szpaltowym argumentacyom, ten musi dojść do przeświadczenia, że właściwie rozumnie i sumiennie kierowane stowarzyszenia, stanowią tak rzadki u nas wyjątek, że najpożyteczniej byłoby dla kraju, gdyby stowarzyszeniom naszym zaaplikowano taką reformę *in capite et membris*, iżby je wskutek tego wszystkie licho wzięło! Taka „reforma" najlepiéj podobno przypadłaby mu do gustu...

Z instytucyą Związku stowarzyszeń obchodzi się autor niby jeszcze dość łaskawie, adresując do niego ciągle rozmaite postulata, o których przeprowadzenie Związek powinien postarać się. Lecz równocześnie zarzuca mu, iż obowiązek względem stowarzyszeń, spełnia Związek „za mało spężyście, szablonowo, za mało wnikając w meritum".

Że zaś zjazd z 3. b. m. nie napiętnował stowarzyszeń jako instytucyj niegodnych, iżby je utrzymać przy życiu, oświadcza „Przegląd", że objaw ten można tém tylko wytłómaczyć, że uczestnicy tego zgromadzenia należą przeważnie do zarządów rozmaitych stowarzyszeń, a przeto „wójt sądził wójtową sprawę".

Z największą lubością wojuje autor zarzutem „licznych bankructw i defraudacyj" pomiędzy stowarzyszeniami. Na dowód przytacza tę okoliczność, (któréj nie przemilczał bynajmniéj i dr. Zgórski na zgromadzeniu z 3. b. m.) że od r. 1860. z 343 stowarzyszeń udziałowych, których firmy podano do zaprotokołowania w naszym kraju, 32 nie weszło w życie, zlikwidowało swoje przedsiębiorstwo 40 spółek, a 11 popadło w konkurs. Autor podnosi z szczególnym naciskiem, iż największa stosunkowo cyfra nieaktywowanych, zlikwidowanych i znajdujących się w konkursie stowarzyszeń przypada na Lwów. Z naszego punktu widzenia wydaje się nam to obojętną rzeczą, czy we Lwowie lub nie we Lwowie dotknęło jakieś niepowodzenie które ze stowarzyszeń naszych Każdy taki wypadek wydaje się nam jednakowo przykrym, gdziekolwiek on się zdarzy. Nikt jednak nie próbował zatuszowywać owe niepowodzenia, lub je maskować — lecz przeciwnie rozbierano je zawsze publicznie w najdrobniejszych szczegółach, ponieważ sama natura tych zakładów, obowiązanych do publicznego prowadzenia rachunków, nie dozwala ukrywać nic, co tylko wywierać może wpływ na cyfry bilansowe. Szczególniej wyrafinowany fałszerz może przez jakiś czas ukrywać niedobory rachunkowe, lecz przy największym sprycie nie może to trwać długo. Prawda wychodzi na jaw, i zaraz téż okupiona tym sposobem nauka, skwapliwie bywa zużytkowywaną dla ochrony ogółu stowarzyszeń od podobnych strat. Wszakże zainicyowany przez Patrona Związku zjazd z 3. b. m. i jego uchwały właśnie najwymowniejszym są dowodem, z jaką energią i bezwzględnością opiekunowie stowarzyszeń dążą do wyczerpującego wyświecenia niedostatków ich organizacyi, ażeby takowe leczyć zaraz, i leczyć gruntownie!

Redakcyę „Przeglądu" napełnia to „bolesnem rozczarowaniem", iż zjazd ów nie zgeneralizował — tak jak ona to czyni, plamy bankructw i defraudacyj na ogół stowarzyszeń. Czyż we wszelakich innych instytucyach finansowych nie zdarzają się podobne wypadki przykre? Czyż n. p. w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie — instytucyi wzorowéj w swoim rodzaju, przez swoich i przez obcych słusznie tak wysoce cenionéj z powodu jéj wybornéj organizacyi i pożytecznéj działalności — nie zdarzały się wypadki nadużyć ze strony niektórych niesumiennych funkcyonaryuszów? Lecz któż ośmieliłby się z występku poszczególnych osobistości wysnuć zarzut przeciwko instytucyi całéj, jak to właśnie czyni „Przeglad' w obec stowarzyszeń udziałowych?

Jak Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń nad swoimi defraudantami spokojnie przeszło do porządku dziennego, tak podobnie nie ma wcale racyonalnego powodu do „bolesnego rozczarowania", gdy znawcy stosunków stowarzyszeń udziałowych, zwołani na naradę, z zimną krwią oświadczyli, iż kilku wyrzutków ani dobréj sławy, ani żywotności ogółu stowarzyszeń zachwiać nie może — i uchwalili następnie szereg środków zaradczych, przeciwko manipulacyom podobnych indywiduów.

Z szczególnem upodobaniem podnosi autor artykułów „Przeglądu" parę zdań z telegramu p. Ritterschilda, które podane z odpowiednią przyprawą gazeciarską, mogą być wytłómaczone na niekorzyść stowarzyszeń, mianowicie zdanie, że instytucye tworzą się u nas dla posad i niepotrzebnie — albo daléj, że „gdy będzie mniéj

instytucyj, więcéj pewnych ludzi się znajdzie". Wszakże ta sama myśl zawiera się i w punkcie 4tym wniosków dra. Zgórskiego, gdzie podniesiona jest potrzeba zwalczania niepotrzebnie powstających stowarzyszeń, które przez niezdrową, demoralizującą konkurencyą osłabiają tylko istniejące już instytucye. Pan Mieczysław Ritterschild, zasłużony i wytrawny pracownik na polu asocyacyi, rzucił w depeszy telegraficznej ogólnik, który „Przegląd" w lot wyzyskał do tego, ażeby pod firmą pana R. dać do zrozumienia, że w gruncie rzeczy są stowarzyszenia nic warte, bo właściwie zakładane bywają tylko „dla posad", nie z istotnéj potrzeby społecznéj, i że jest ich bez potrzeby tak wiele, że funkcyonaryusze ich, to zbieranina Bóg wie jakich indywiduów... Gdy zaś dr. Zgórski również potępił niezdrowe kreacye na polu stowarzyszeń, lecz tak tę myśl sformułował, że wyraźnie oddzielił plewę od zdrowego ziarna, (jak niewątpliwie myślał i p. Ritterschild, gdy pisał depeszę swoją) to „Przegląd" przedrwiwa to zdanie. To charakteryzuje najlepiéj intencye lwowskiego organu konserwatystów względem stowarzyszeń.

W ogóle niezadowolony jest „Przegląd" z wniosków dra. Zgórskiego i dra. Skałkowskiego. Dlaczego? — łatwo odgadnąć: bo obaj ci wypróbowani przyjaciele i znawcy spraw stowarzyszeń udziałowych, nie mieli na celu krytyki dla krytyki, lecz dotykali słabych stron organizacyi stowarzyszeń życzliwą ręką lekarza. Gdyby byli rozdrapywali dojrzane ranki, ażeby je zaognić i rozjątrzyć, to może szanowny krytyk „Przeglądu" byłby z nich więcéj zadowolony!

Każde stowarzyszenie stanowi jak wiadomo samodzielny organizm, jakkolwiek na mocy ustawy, formy ich urządzeń są mniéj więcéj jednakowe u wszystkich. Byt każdéj instytytucyi uwarunkowany jest stosunkami miejscowemi, tudzież liczbą, potrzebami i stosunkami materyalnemi grona swoich członków. Nie ma więc i nie może być takiej reguły, któraby dałaby się zastosować do **wszystkich** stowarzyszeń. Nie stanowią wyjątku pod tym względem także zdrowe, i na wieloletniem, obfitem doświadczeniu oparte wnioski drów. Zgórskiego i Skałkowskiego, na zgromadzeniu z 3. b. m. przedłożone. Wierny swéj taktyce nicuje je jednak „Przegląd" w ten sposób, że właśnie dobiera przykłady takie, gdzie zastosowanie tego lub owego wniosku jest mniej odpowiedniem, ażeby zakończyć ubolewaniem co do dra. Zgórskiego, iż „po tyloletnim pracowniku na polu stowarzyszeń, możnaby spodziewać się wniosków trafniéj uderzających w samo sedno złego", a dra. Skałkowskiego, tak pracowicie i sumiennie spełniającego uciążliwe obowiązki Patrona stowarzyszeń, utraktować przymówką, iż kontrola Związku nad stowarzyszeniami wykonywaną jest zanadto „szablonowo, za mało sprężyście, i że za mało wnika ona w meritum rzeczy".

Czepia się „Przegląd" ogólnika p. Ritterschilda, że „łatwość pożyczania rujnuje społeczeństwo" — zaostrzając go w zarzut przeciwko stowarzyszeniom, jakoby one właśnie szerzyły w kraju zarazę lekkomyślnych długów. Niechże nam odpowie redakcya „Przeglądu", czy kilkanaście milionów, znajdujących się w obrocie pomiędzy masą 120.000 członków stowarzyszeń są czemś gorszem, niż 160 milionów zł. pożyczek hipotecznych, rozdzielających się na kilka tysięcy właścicieli wielkich posiadłości ziemskich i realności miejskich? Czy „Przegląd" obserwował kiedy wpływ jednego lub drugiego Towarzystwa zaliczkowego, walczącego rozpaczliwie słabemi środkami swojemi na odosobnionym posterunku ze zgrają lichwiarzy, którzy systematycznie niszczyli włościan, rzemieślników, dzierzawców, właścicieli nieruchomości i ludzi, żyjących z zarobkowania pracą fizyczną lub umysłową, niszczyli całe miasta i całe okolice, bez przeszkody żadnéj, bez konkurencyi!

Zawadzają „Przeglądowi" nasze biedne banczki ludowe, że już obracają kilku milionami własnych pieniędzy, z drobiazgowych oszczędności uzbieranych, tudzież kilkunastu milionami obcych poruczonych im funduszów. Czyż lokacye w papierach giełdowych, wynoszące w Galicyi przeszło 100.000 milionów zł., wydają się „Przeglądowi" pożyteczniejszemi, niż obieg gotówki w masie mniéj zamożnych ludzi, którzy przeważnie nie mają wcale przystępu do źródlisk wielkiego kapitału? Zapewne miléj byłoby „Przeglądowi", gdyby ten tłum mizerny żył dalej na łasce i niełasce zaułkowych Szajloków — bo byłby może pokorniejszym!...

Pisząc swoją filipikę przeciwko stowarzyszeniom „Przegląd" stał się tylko wyrazem owych uprzedzeń nieusprawiedliwionych, jakie w kołach konserwatystów naszych panują dotąd przeciwko spółkom udziałowym. Uprzedzenie to bardzo szkodliwie oddziaływa na zakorzenienie się u nas asocyacyi dla celów ekonomicznych. I dlatego to nie mogliśmy pozostawić artykułów „Przeglądu" bez odpowiedzi.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny: Stan udziałów [illegible] z końcem [illegible]		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu [illegible]		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem [illegible]		Saldo rachunku [illegible] wego	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie	11389	10	23210	33	203	98	128	.	23289	31	6700	.	.	.	700	.	6000	.	.	.
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	20146	55	57233	57	474	96	700	46	57008	07	19746	.	5852	.	4691	.	20907	.	.	.
Bieczu T. wz. kr.	9980	74	28131	45	705	84	1433	22	27404	09	7580	.	1300	.	340	.	8540	.	.	.
Birczy	17272	12	13752	80	594	90	2176	60	12171	10	40169	.	10924		10565		40528	.	.	.
Bochni	18760	09	29933	02	560	14	5155	06	25338	10	23360	40	13324	03	9367	65	27316	78	.	.
Bołszowcach K. z	5601	50	6737	78	205	.	503	.	6439	78	5550	.	300	.	400	.	5450	.	.	.
Bóbrce	8410	08	8187	28	82	79	104	58	8165	49	8065	.	950	.	1030	.	7985	.	1232	63
Cieszanowie	25702	43	45963	23	308	80	2549	55	43722	48	13080	.	4400	.	5350	.	12100		525	69
Dąbrowej	92623	50	.	.	.	.	.	.	.	.	177955	04	21496	24	19755	20	179696	08	923	55
Dobromilu	22571	29	29974	92	3519	.	2668	87	30825	.	.	.	.	.	.	.	.	.	607	44
Drohobyczu	33784	39	100830	93	7359	94	7448	95	100741	92	4100	.	.	.	600	.	3500	.	1464	39
Glinianach	75850	27	96600	13	6616	33	4743	19	98478	57	33302	82	11258	14	12689	.	31871	96	1080	49
Głogowie Pow. Tow. zal.	11580	13	35781	78	1936	01	1337	34	36380	45	2500	.	500		.	.	3000	.	.	.
Gorlicach	70586	23	164871	45	16516	62	6153	25	175234	82	91821	45	40121	76	36294	39	95648	62		
Jaśle	31115	57	103180	93	3299	.	1438	87	104991	36	6100	.	2500	.	200	.	8400	.	1019	29
Jaworowie	24303	23	62837	72	2463	92	1702	53	63599	11	7900	.	5200	.	4650	.	8450	.	1539	41
Kałuszu	19637	59	30163	82	768	13	2084	42	28847	53	15600	.	5100	.	4400		16300		.	.
Kamionce strum. P. T. z.	4806	35	26205	41	725	19	1222	13	25708	47	3000	.	.	.	.	.	3000	.	935	11
Kańczudze K. z.	4010	57	2960	86	.	.	.	.	2960	86	5900	.	.	.	.	.	5900	.	.	.
Kolbuszowej	12456	26	11281	33	226	28	383	96	11123	65	12250	.	2100	.	3150	.	11500	.	.	.
Kozowej K. z	1621	29	414	61	91	.	.	.	505	61	4803	60	900	.	1000	.	4703	60	.	.
Krakowie	72911	15	100777	72	7471	82	5765	23	102484	31	65609	73	27090	34	24576	.	68124	07	.	.
Krynicy St. poż. i oszcz.	9800	42	29740	38	78	.	1073	34	28745	04	2400		1500	.	1500	.	2400	.	.	.
Kulikowie K. z.	8260	81	6591	59	65	.	523	26	6133	33	10440	.	500	.	270	.	10670	.	.	.
Limanowej	55446	21	40830	90	4775	.	3216	74	42389	16	69792	95	20800	93	24283	54	66310	34	740	16
„ T. och. wł. z.	22326	79	.	.	.	.	.	.	.	.	22370	.	6956	.	7933	.	21373	.	.	.
Lubaczowie T. kr. miej.	32826	75	16219	39	1234	.	2388	28	15065	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Lwowie	191920	40	206319	04	21527	87	30207	22	197639	69	249818	08	94875	50	90744	83	253948	75	.	.
„ Pow. tow. z.	7769	55	13835	07	50		501		13384	07	32605	47	.	.	.	.	32605	47	.	.
„ T. z urz. p.	43007	73	18495	85	2186	70	220	62	20461	93	24000	.	3400	.	2700	.	24700	.	.	.
„ T. wz. kred.	25532	52	18432	91	276	55	1136	32	17573	14	16857	69	5894	.	5409	.	17342	69	.	.
„ T. esk. i zal	33442	92	23076	76	1825	.	2671	51	22230	25	20797	28	7398	15	11091	05	17104	40	.	.
Makowie St. poż.	45858	65	88186	86	2536	83	1687	93	89035	76	1000	.	.	.	.	.	1000	.	1094	23
Mikołajowie K. z.	2723	47	363	.	12	.	50	.	325	.	7295	.	630	.	715	.	7210	.	.	.
Milówce St. osz. i poż.	13453	99	29204	40	2232	56	205	63	31233	33	500	.	.	.	.	.	500	.	.	.
Mościskach	25929	72	48728	26	1807	40	1842	27	48693	45	4100	.	3150	.	.	.	7250	.	1048	25
Nadwornej K. z.	14535	22	15576	08	685	.	820	75	15440	33	6790	.	.	.	155	.	6635	.	.	.
Nowym Sączu K. z.	57576	75	129385	29	4590	96	4784	88	129191	37	10000	.	.	.	.	.	10000	.	.	.
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	30207	55	82657	01	7512	86	5097	14	85072	73	3000	.	.	.	.	.	3000	.	602	34
Pilźnie St. oszcz. i poż	5502	53	11399	.	185	.	610	54	10965	46	2000	.	.	.	.	.	2000	.	.	.
Podgórzu St. poż. i oszcz.	42733	52	87693	10	6005	64	2815	75	90882	99	8010	.	3418	.	4986		6442		.	.
Podhajcach	13012	76	24178	57	1126	.	293	.	25011	57	7600		.	.	.	.	7600	.	888	83
Przemyślu T. zal. roln.	61957	02	165305	88	6998	04	16836	.	155467	92	23650	.	25300	.	10300	.	98650	.	.	.
„ K. z rzem. i rol.	94356	48	84831	77	3234	82	2658	86	85407	73	1200	.	.	.	1200	.	.	.	.	.
„ Stow. bank.	27538	89	57519	93	9588	65	7351	47	59757	11	4611	.	.	.	1310	.	3301	.	.	.
Przemyślanach	24062	46	23206	07	252	32	250	96	23207	42	19613	82	3714	.	3631	94	19695	88	1000	.
Radziechowie	44683	87	101299	76	11999	10	3728	89	189569	97	15700	.	3000	.	6700	.	12000	.	343	57
Rohatynie	23975	18	35814	28	2037	80	78	50	37773	58	10506	76	.	.	1500	.	9006	76	842	66
Rozdole	8217	88	5985	53	.	.	28	.	5955	53	11932	73	.	.	.	.	11932	73	.	.
Rudkach	18823	13	38304	69	1710	16	1129	47	38885	38	4700	.	1200	.	1800	.	4100	.	811	58

za miesiąc Maj 1888.

Saldo		Reszta pozycyi stanu biernego		Stan czynny — Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
zł	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
942	69	675	72	41876	10	1574	43	740	.	41041	67	389	54	160	02	655	59
2588	29	195	69	93226	45	14363	.	15087	06	93950	51	2193	04	4084	19	017	86
1654	91	653	48	47006	72	9696	56	8954	.	46264	16	1379	55	372	32	217	10
.	.	704	99	66653	75	9913		10223	.	66963	75	1316	09	2375	55	20	82
1727	09	459	69	55578	18	12200	72	11752	98	55130	44	965	55	16710	07	795	69
473	30	437	05	16032	53	2060	15	1900	.	15872	38	207	13	2025	12	297	.
.	.	516	53	24087	89	1287	51	1040	.	23840	37	1037	39	799	12	632	84
1104	43	90	81	78156	31	3298	04	70	50	74928	77	1197	08	5539	96	1580	03
5947	51	6830	47	260680	58	13296	68	15912	30	263526	20	1098	52	20067	25	1329	14
1707	48	41	83	52398	38	2094	35	2140	.	52444	03	357	14	134	09	2817	83
3368	57	241	95	131014	62	28933	63	32106	16	134187	05	1682	85	6447	43	783	89
7514	93	13393	78	203231	60	20192	92	21781	75	204820	43	2298	34	19751	02	1345	21
2240	01	23	64	48136	05	3061	95	6533	.	51607	10	135	.	142	25	1339	88
10549	35	7489	33	303881	44	72932	34	87745	89	318694	99	2116	54	36943	66	1753	36
5941	30	1240	75	145282		11901	.	14468		147849	.	959	82	351	72	3544	43
5690	93	11	91	94440	63	20112	98	21298		95625	65	2574	27	91	19	5303	48
961	08	1831	33	59384	26	6149	72	7155	.	60389	54	1122	20	4240	67	1825	12
1198	59	1473	55	35239	28	2706	92	3271	.	35803	36	303	25	713	84	301	62
96	30	439	42	10081	17	128	60	25	.	9977	57	192	87	2916	49	320	22
543	21	772	78	35041	.	2776	15	880	.	33144	85	511	82	1788	86	950	86
268	98	237	73	6074	99	74	51	75	.	6075	48	254	11	1000	.	7	62
8180	28	7653	57	240831	21	64677	70	67478	25	243631	76	3906	87	4571	46	7243	29
1844	37	57	10	42431	03	753	03	.	.	41678	.	693	65	342	58	132	78
.	.	406	46	21459	86	1128	90	880	50	21211	46	755	22	2386	93	116	99
.	.	1387	20	158848	65	4169	04	1757	44	156437	05	1906	40	3286	56	4643	06
1931	40	462	17	38516	06	533	82	576	86	38559	10	714	13	139	70	6680	43
.	.	202	97	46353	52	3239	66	2095	.	45208	86	657	47	1271	41	957	09
.	.	600	.	591717	29	114081	37	115000	05	592635	97	6950	51	37321	71	4826	04
250	50	.	.	49680	75	1200	40	803	10	49283	45	947	26	2885	82	893	06
1730	28	458	78	84293	42	9576	10	10958	.	85675	32	1319	09	1323	28	2041	03
2055	59	74	32	54257	18	11963	30	11400	26	53694	14	1181	94	6377	10	1325	08
3364	74	7695	72	74196	05	18186	96	15291	82	71300	91	2165	05	8698	06	1674	01
7861	95	1323	87	131565	33	11541	42	13345	75	133369	66	1812	56	9027	67	1964	57
231	98	201	.	9862	36	774	98	676	.	9854	38	241	09	254	13	341	85
835	47	72	52	42316	07	4188	98	5147	.	43274	09	469	98	755	85	1595	49
942	85	1420	11	74612	03	12904	25	12456	.	74163	78	1543	33	4455	91	5121	36
5437	18	2710	36	35853	41	7354	78	7549	75	36048	38	1825	91	5717	12	1166	68
4667	18	2915	68	190724	21	4542	.	3165	.	182347	21	2152	89	6214	98	6636	90
4255	65	3469	05	118796	.	1380	.	2510	.	119926	.	549	93	3915	52	2215	87
659	47	320	19	18339	.	3503	.	3129	.	17965	.	329	81	620	95	531	89
5291	57	.	.	138308	46	12116	.	13996	.	140188	46	3702	39	44	09	1415	14
2052	34	1349	27	45015	34	3040	41	2460	.	44434	93	1109	29	1217	84	3152	66
7212	40	5087	36	256203	27	64606	74	70417	77	262014	30	220	.	1915	95	224	45
3289	77	5589	71	172341	.	4973	.	6406	.	173774	.	1131	73	7957	12	5780	84
3788	49	1781	91	87520	10	29085	69	30556	42	88990	83	706	33	2543	94	3926	30
1066	57	1172	18	66387	96	6640	71	6808	40	66555	65	1290	06	2168	33	790	47
5395	83	11825	90	169204	03	17630	61	19017	13	170590	55	1771	89	8129	02	3327	.
2046	72	1667	86	65478	80	741	26	680	.	65417	54	1167	01	6789	21	1939	.
330	73	8	29	20189	90	193	40	240	.	20235	90	920	24	5217	39	71	63
1577	13	1795	19	57237	40	1576	61	819	.	56479	79	1387	39	3072	84	5052	69

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny																			
	Stan udziałów [illegible] z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego	
			Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca			
	zł.	ct.	zł	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct
Sądowej Wiszni K. z.	9232	69	3761	48	1		280		3482	48	5700	-	4100	-	3900	-	5900		-	
Sędziszowie T. wz. kr.	17259	77	27190	46	2233	85	2487	90	26936	41	12146	18	1121	98	1519	98	11748	18	-	
Sieniawie	13561	52	25914	10	127	-	233	66	25807	44	3400	-	600	.	1000	-	3000	-	-	-
Sokalu	26862	12	76530	45	4033	51	2308	51	78255	45	26744	95	-	.	-	-	26744	95	-	-
Stanisławowie B. zal.	39125	49	77447	67	5120	90	8280	77	74287	80	46946	-	24997	.	19965	-	53978	-	-	
Stryju	28084	38	43697	89	2694	85	1810	25	44576	49	4200		-	.	-		4200	-	6	88
„ T. kr. i oszcz.	15683	76	49210	38	6903	-	7500	38	48613	.	10064	97	7850	.	3939	97	13975	-	-	
Tarnowie	44976	65	72337	38	5760	97	4010	23	74088	12	31900	70	14450	.	12460	20	33890	50	939	80
Tłumaczu St. kr.	8402	90	16528	03	518	64	693	94	16352	73	5832		1776	.	2203	.	5405	-	947	50
Tyśmienicy K. z.	10310	55	13527	77	264	02	277	47	13534	32	4789	04	-		250	.	4539	04	-	-
Ustrzykach doln	4209	50	2637	88	-	-	377	05	2260	83	4471	72	-		-	.	4471	72	-	
Zakliczynie	6637	88	6734	72	1055	41	1605	-	6185	13	16385	-	600	.	2210	.	14775	-	-	-
Zakopanem	2692	35	2037	16	145	-	135	90	2046	26	1450	-	-	.		-	1450		-	
Zaleszczykach	3086	97	3573	48	53	-	-	-	3626	46	3000	-	-	.	150	.	2850	-	998	24
Zbarażu	21974	08	18612	59	2394	-	1184	05	19822	54	21670	02	-	.	1000	.	20670	0	1387	74
Złoczowie	51393	71	123059	04	6699	67	2760	96	126977	75	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Żółkwi	25868	55	22713	61	2719	79	399	70	25033	70	62090		8000	.	4520	.	65570	-	1067	78

Komunikat Patronatu.

(Pożyczki na zastawy).

Ze strony kilku stowarzyszeń żądano ostatniemi czasy informacyi od Związku pod względem przepisów stemplowych, dotyczących pożyczek udzielanych na zastawy. Ponieważ wskutek tego sprawa powyższa poruszoną została także na posiedzeniu Wydziału Związku w dniu 3 czerwca b. r., przeto podajemy do wiadomości stowarzyszeń interesowanych, że również i stowarzyszenia, nieposiadające koncesyę na oddział zastawniczy, udzielać mogą członkom swym pożyczki na zastawy, a to w miejsce innéj osobistéj lub hipotecznej poręki. Pożyczki takie atoli należy zaskarzyć, na wypadek nie zapłacenia, w zwykłéj drodze sądowej, a zastawy znajdujące się w depozycie stowarzyszenia, mogą być sprzedane dopiero w drodze egzekucyi sądowéj przez publiczną licytacyę, po przeprowadzeniu wszelkich wymaganych formalności.

Od pożyczek udzielanych na zastawy, jeżeli suma dłużna zeznana jest skryptem dłużnym lub wekslem, nie przypada do opłaty żadna inna należytość stemplowa, oprócz stempla wymaganego do tych obligów; jeżeliby zaś pożyczkę udzielono na zastawy wyłącznie, bez żadnych dokumentów, czego jednakże unikać należy ze względu na trudne komplikacye przy poszukiwaniu spłaty w drodze sądowej, natenczas od sumy takich pożyczek należy zapłacić należytość stemplową według I. skali. W żadnym wypadku jednak nie mogą być pozbawione stowarzyszenia, które w sposób powyższy udzielają swym członkom pożyczki na zastawy, praw, przysługujących im z mocy ustawy o opodatkowaniu stowarzyszeń z dnia 27. grudnia 1888.

Sprawozdania lustratora Towarzystw związkowych.

Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Brzozowie.

Wskutek zabiegów poczynionych ze strony biura Związku, powzięta została myśl założenia Towarzystwa zaliczkowego w Brzozowie, któréj urzeczywistnieniem zajął się dr. Eugeniusz Gerard Festenburg, adwokat krajowy w Brzozowie, niegdyś założyciel i kierownik Kasy zaliczkowej w Maryampolu, a późniéj dyrektor Banku rolniczego we Lwowie.

Z polecenia p. Patrona udałem się do Brzozowa w tym celu, ażeby interweniować przy założeniu Towarzystwa, a przybywszy tam 30. maja b. r. w godzinach przedpołudniowych, zastałem w biurze dra. Festenburga zgromadzone grono założycieli, z którymi wspólnie odczytałem przygotowany już dla Towarzystwa statut, przyczem przyjęte zostały przy niektórych ustępach przezemnie zaproponowane zmiany, jakie na podstawie doświadczeń,

za miesiąc Maj 1888.

Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pożyczki stanu biernego z końcem miesiąca zł.	ct.	Stan czynny: Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct.	Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pożyczki stanu czynnego z końcem miesiąca zł.	ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł.	ct.
1054	25	366	15	18443	65	2789	37	2710		18364	28	390	38	181	47	1099	14
1413	05	1986	10	52717	88	7333	42	6967	54	52352		765	63	3045	59	3180	29
1039	67	1193	61	42154	70	2476	67	2534	43	42212	46	793		783	18	813	60
397	57	463	81	120936	90	8048	50	5559		118447	40	1447	24	10990	88	1838	38
674	55	708	08	149555	16	35952	02	38834	36	152437	50	4441	58	11634	07	260	77
3027	60	5042	85	70055	30	6534	07	8290		71811	23	1313	81	9374	77	2438	39
2260	05	1426	74	74377	65	12658	33	18414	58	80133	90	827	11	652	67	344	87
3779	49	1073	86	149972	56	36183	15	36193	55	149982	96	2132	82	3209	08	3423	16
152	60	171	27	29896	86	3338		3307		29865	15	592	76	805	06	169	09
904	73	739	04	24826	65	1593	48	1166		24453	17	320	31	5246	46	7	74
216	46			9484	18	183	61			9300	57	197	48	1520	11	140	35
366	06	403	72	24179	27	8096	57	5344	30	21427		903	54	5842	63	194	62
248	36	12	60	6092		68		50		6074		254	14			121	43
483	28	271	70	10679	79	720	03	900		10859	76	273	46	13	97	160	08
1416		1795	93	62499	04	3170	75	4650		63678	29	974	86	1996	93	416	23
3191	13	3357	35	167410	07	5950	58	6393		167852	49	1732	69	13994	36	1360	50
304	61	359	01	107430	65	8121	12	13486		112795	53	1626	29	3642	42	139	41

śledząc rozwój Towarzystw zaliczkowych i ich potrzeby, uznałem za stósowne i odpowiedne.

O godzinie 5tej popołudniu odbyło się w obecności notaryusza p. Witkiewicza w sali Rady gminnéj ogólne zgromadzenie, celem ukonstytuowania Towarzystwa i przyjęcia statutu.

Po zagajeniu licznego zgromadzenia przez przewodniczącego ks. kanonika Marcina Białego, — przedstawiony jako delegat Związku — powitałem zebranych imieniem Związku bratnich stowarzyszeń, poczem dr Festenburg odczytał statut z wszystkiemi poprawkami, ja zaś takowy objaśniłem, tłomacząc treść postanowień statutu, prawa i obowiązki członków, znaczenie poręki, jak niemniéj korzyści, jakie dla podniesienia handlu, przemysłu i rolnictwa dostarczyć mogą swym członkom, oparte na wzajemności spółki.

Przedłożony statut przyjęty został w całości, poczém Towarzystwo zawiązało się pod firmą: „**Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Brzozowie**, stowarzyszenie zarejestrowane z poręką ograniczoną“. Poręka członków sięga pięciokrotnéj wysokości udziału subskrybowanego.

Rada nadzorcza, w skład któréj weszli pp: Jan Kościński, Samuel Künstler, Edward Duniewicz, dr. Eugeniusz Festenburg, Marcin Bąk, Władysław Smólski, Wiktor Lewik, Franciszek Probaska i Wiktor Ficowski — ukonstytuowała się wybierając prezesem p. Władysława Smólskiego, adjunkta sądu powiatowego, a sekretarzem dr. Eugeniusza Festenburga — zaś członkami Dyrekcyi pp.: ks. kanonika Marcina Białego, Ludwika Chlebińskiego i Konstantego Charzewskiego, tudzież zastępcami pp.: Wojciecha Barańskiego, Wiktora Ficowskiego i Władysława Biega. Wybór dyrektorów i zastępców zatwierdzony został jednogłośnie przez ogólne zgromadzenie, równocześnie także zatwierdzoną została przez Radę nadzorczą powzięta uchwała, przystąpienia do Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Dr. Festenburg nie przyjął ze względu na stosunki miejscowe proponowanego mu wyboru na dyrektora Towarzystwa, na którem stanowisku mógłby bezpośrednio wpłynąć na szybki wzrost i rozwój Towarzystwa, przyrzekł atoli życzliwą swą pomoc Dyrekcyi i gorliwe zaopiekowanie się sprawami Towarzystwa, które w obec sprzyjających stosunków ekonomicznych tamtejszej okolicy, rychło się rozwinie i poważne zajmie stanowisko, jak tego spodziewać się można, wobec znakomitego rozwoju sąsiednich Towarzystw zaliczkowych w Krośnie i Sanoku.

Podnieść jeszcze wypada, że statut Towarzystwa ustanawia wysokość funduszu rezerwowego, jaka z czasem ma być osiągniętą, na 10% kapitału obrotowego, co odpowiada rezolucyi, uchwalonéj przez XII. ogólne zgromadzenie delegatów Związku w roku 1886.

Adolf Kornberger.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1887.

31. Nowy Sącz. Kasa zaliczkowa. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 7.956·32, z rachunku zysku w r. 1886. 21·98; razem 7.978·30. Straty: z rachunku ruchomości 37·40, z rachunku kosztów administracyjnych 3.426·98, czysty zysk 4.513·92; razem 7.978·30. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki na skrypta i weksle 192.873·—, pożyczki w rachunku bieżącym 496·21, odsetki naprzód zapłacone 105·47, odsetki zaległe 2.697·82, ruchomości 336·53, zaliczki administracyjne 133·33, zaliczki procesowe 367·03, gotówka 7.590·75; razem 204.600·14. Stan bierny: udziały 44.030·22, fundusz rezerwowy 13.767·86, wkładki oszczędności 126.258·27, wierzyciele 14.000·—, odsetki naprzód pobrane 1.325·82, Bank krajowy 704·05, czysty zysk 4.513·92; razem 204.600·14. Ilość członków 943. Ogólny ruch kasowy 396.350·17.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Teofil Merunowicz.* Z l. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.